

18 Ιουλίου 2020

Αποφθέγματα από τον Αββά Παμβώ

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#)

Διακόνημα:

Οι παρακάτω αναφορές είναι από το Γεροντικό. Αξίζει να παραθέσουμε δυό λόγια από το προλογικό σημείωμα της έκδοσης από την οποία μεταγράψαμε ετούτη την ανάρτηση (εκδ. Αστήρ): “Το «Γεροντικόν» ή - κατά την αρχαιότερη ονομασία του - τα «Αποφθέγματα Πατέρων» είναι πολύτιμο κείμενο της ορθόδοξου χριστιανικής Γραμματείας. Περιλαμβάνει γεγονότα και ρητά, που εισάγουν τον ευσεβή αναγνώστη στο κλίμα του αρχαϊκού Μοναχισμού. Είναι η πεμπτουσία της εν Θεώ σοφίας των μεγάλων αθλητών της ερήμου.” Επίσης το σύγγραμμα αυτό χαρακτηρίζεται ως “βίβλος (=βιβλίο) οπού περιέχει το άνθος της εν Χριστώ σοφίας των αρχαίων Πατέρων της Ερήμου, ήγουν (=δηλαδή) λόγους και πράξεις των, «εις οσμήν ευωδίας πνευματικής» για κάθε ορθόδοξο πιστό των ημερών μας. Σεπτά και έμορφα κείμενα, οπού φωτίζουν το ευσεβές γένος μας οδηγώντας το «επί τας πηγάς» της πολυτίμητης ιεράς του Παραδόσεως”.

α’. Ήταν ένας λεγόμενος Αββάς Παμβώ και γι’ αυτόν αναφέρουν, ότι επί τρία

χρόνια παρακαλούσε τον Θεό, λέγοντας: «Μή με δοξάσης πάνω στη γη». **Και τόσο τον δόξασε ο Θεός, ώστε δεν μπορούσε κάποιος να τον ατενίση κατά πρόσωπο, από τη δόξα οπού έλαμπε στην όψη του.**

β'. Ήλθαν κάποτε αδελφοί στον Αββά Παμβώ και τον ρώτησε ο ένας, λέγοντας: «Αββά, εγώ επί δυο μέρες νηστεύω και τρώγω δύο ψωμιά. Άρα σώζω την ψυχή μου ή είμαι σε πλάνη;». Είπε δέ και ο άλλος: «Αββά, εγώ κερδίζω δυο μικρά νομίσματα από το εργόχειρό μου κάθε μέρα και κρατώ κάτι για τη διατροφή μου, τα δέ υπόλοιπα τα προσφέρω ελεημοσύνη. Άρα σώζομαι ή πάω χαμένος;». Ενώ όμως πολύ τον παρακαλούσαν, δεν τους έδωσε απόκριση. Ύστερα δέ από τέσσερις μέρες, ήταν να φύγουν. Και τους παρηγορούσαν οι κληρικοί, λέγοντας: «Μή στενοχωρηθήτε αδελφοί. Ο Θεός θα σας αμείψη. **Έτσι συνηθίζει ο γέρων, δεν μιλά εύκολα, αν ο Θεός δεν τού δώση εσωτερική πληροφορία**». Πήγαν λοιπόν στον γέροντα και τού είπαν: «Αββά, προσυχήσου για μάς». Τους ρωτά: «Θέλετε να φύγετε;». Του απαντούν: «Ναί». Τότε, παίρνοντας επάνω τους τις πράξεις τους και γράφοντας στο χώμα, έλεγε: «Ο Παμβώ, επί δυο μέρες νηστεύοντας και δυο ψωμιά τρώγοντας, άρα μ' αυτό γίνεται μοναχός; Όχι. Ο Παμβώ κερδίζει με το εργόχειρό του δυο μικρά νομίσματα και τα δίνει ελεημοσύνη. Άρα, έτσι γίνεται μοναχός; Όχι ακόμη». Και τους λέγε: «Καλές βέβαια είναι οι πράξεις. Αλλά αν δεν φυλάξης τη συνείδησή σου καθαρή απέναντι στον πλησίον σου, δεν σώζεσαι.» Και έχοντας εσωτερική πληροφορία, έφυγαν μετά χαράς.

γ'. Πήγαν κάποτε τέσσερις Σκητιώτες στον μεγάλο Παμβώ, φορώντας δέρματα, και φανέρωσε ο καθένας την αρετή του συντρόφου του. Ο ένας νήστευε πολύ. Ο δεύτερος δεν είχε τίποτε το υλικό δικό του. Και ο τρίτος είχε αποκτήσει πολλή αγάπη. Λέγουν δέ και για τον τέταρτο, ότι εικοσιδυο χρόνια έχει οπού βρίσκεται σε υπακοή γέροντος. Τους αποκρίθηκε ο Αββάς Παμβώ: «Σας λέγω, ότι μεγαλύτερη είναι η αρετή αυτού του τελευταίου. Γιατί ο καθένας από σάς, την αρετή οπού απόχτησε, την πήρε με το θέλημά του. Αυτός όμως έκοψε το δικό του θέλημα και κάνει άλλου το θέλημα. Τέτοιοι άνθρωποι, ομολογητές είναι, αν αντέξουν έως το τέλος.»

δ'. Ο οσίας μνήμης Αθανάσιος, ο Αρχιεπίσκοπος Αλεξανδρείας, παρακάλεσε τον Αββά Παμβώ να κατεβή από την έρημο στην Αλεξάνδρεια. Κατέβηκε λοιπόν και βλέποντας εκεί μια γυναίκα του θεάτρου, τον πήραν τα δάκρυα. Και σαν οι γύρω του τον ρώτησαν γιατί δάκρυσε, είπε: **«Δύο ήταν οι αιτίες. Πρώτα, η απώλεια εκείνης της γυναίκας. Ύστερα, το ότι δεν έχω τόση φροντίδα να αρέσω στον Θεό όση εκείνη για να αρέση σε ανθρώπους αισχρούς.»**

ε'. Είπε ο Αββάς Παμβώ: «Με τη χάρη του Θεού, αφ' ότου εγκατέλειψα τον κόσμο,

δεν μεταμελήθηκα για ό,τι είπα.»

στ'. Είπε πάλι: «Τέτοιο ο μοναχός ιμάτιο οφείλει να φορά, ώστε, αν το αφήση έξω από το κελλί του επί τρεις μέρες, κανείς να μή το πάρη.»

ζ'. Συνέβη κάποτε να οδεύη ο Αββάς Παμβώ με κάποιους αδελφούς στα μέρη της Αιγύπτου. Και βλέποντας λαϊκούς καθισμένους, τούς λέγει: «Σηκωθήτε και χαιρετήστε τους μοναχούς, για να πάρετε ευλογία. **Γιατί αδιάκοπα μιλούν στον Θεό και τα στόματά τους είναι άγια.**»

η'. Διηγήθηκαν για τον Αββά Παμβώ: «Τελευτώντας, την ίδια την ώρα του θανάτου, είπε στους αγίους ανθρώπους οπού τού παράστεκαν: Αφ' ότου ήλθα σ' αυτό τον τόπο της ερήμου και έχτισα το κελλί μου και κατοίκησα σ' αυτό, δεν θυμάμαι να έφαγα ψωμί οπού να μή προερχόταν από τα χέρια μου, ούτε μεταμελήθηκα για λόγο οπού είπα, έως αυτή την ώρα. Και έτσι φεύγω για τον Θεό, σαν να μή άρχισα κάν να υπηρετώ τον Θεό.»

θ'. Και τούτο τον ξεχώριζε από πολλούς, ότι, αν τον ρωτούσαν να πη κάτι το αγιογραφικό (δηλαδή από την Αγία Γραφή) ή το πνευματικό, δεν αποκρινόταν ευθύς. Αλλά έλεγε ότι δεν ήξερε τί να πη. Και πάλι να τον ρωτούσαν, δεν έδινε απόκριση.

ι'. Είπε ο Αββάς Παμβώ: «Αν έχης καρδιά, μπορείς να σωθής.»

ια'. Ρώτησε ο πρεσβύτερος της Νιτρίας: «Πώς οφείλουν να ζουν οι αδελφοί;». Και του αποκρίθηκε: «Με μεγάλη άσκηση και φυλάγοντας τη συνείδηση καθαρή απέναντι του πλησίον.»

ιβ'. Έλεγαν για τον Αββά Παμβώ, ότι, καθώς έλαβε ο Μωυσής την εικόνα της δόξας του Αδάμ, όταν δοξάσθηκε το πρόσωπό του, έτσι και του Αββά Παμβώ σαν αστραπή έλαμπε το πρόσωπο και ήταν σαν βασιλεύς καθισμένος στον θρόνο του. Το ίδιο συνέβαινε με τον Αββά Σιλουανό και τον Αββά Σισώη.

ιγ'. Έλεγαν για τον Αββά Παμβώ, ότι ποτέ δεν γελούσε το πρόσωπό του. Μια μέρα λοιπόν, θέλοντας οι δαίμονες να τον κάμουν να γελάση, έδεσαν σε ξύλο ένα φτερό και το βαστούσαν, κάνοντας θόρυβο και αλαλάζοντας. Βλέποντάς τους δέ ο Αββάς Παμβώ, γέλασε. Και οι δαίμονες άρχισαν να χορεύουν και να τον περιπαίζουν οπού γέλασε. Αυτός όμως τους αποκρίθηκε και τους είπε: «Δεν γέλασα, **αλλά κατεγέλασα την αδυναμία σας, οπού τόσοι βαστάτε ένα φτερό.**»

ιδ'. Ρώτησε ο Αββάς Θεόδωρος της Φέρμης του Αββά Παμβώ: «Πες μου κάτι ωφέλιμο». Και με πολύ κόπο τού είπε: «Θεόδωρε, πήγαινε, έχε το έλεός σου επάνω

σε όλους. Γιατί το έλεος δίνει παρρησία ενώπιον του Θεού.»

Πηγή: ΕΙΠΕ ΓΕΡΩΝ: Το “Γεροντικόν” σε νεοελληνική απόδοση. Υπό Βασιλείου Πέντζα. Εκδοτικός οίκος “Αστήρ” Αλ. και Ε. Παπαδημητρίου.